

www.parohiaserbanvoda.ro

SĂPTĂMÂNA PĂTIMILOR

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DENIA SFINTEI ȘI MARII VINERI

PROCESUL MÂNTUITORULUI (2)

Iisus Hristos, prins în Grădina Ghetsimani prin complicitatea lui Iuda, este adus mai întâi la fostul arhiereu Anna și apoi la Caiafa, urmând a fi judecat de Sinedriu. Domnul are parte de două procese: unul după legea iudaică și altul după legea romană. Dar evangheliștii ne dezvăluie că, pe tot parcursul, de la prinderea, arestarea, judecarea și până la condamnarea Sa, o seamă de ilegalități transformă procesul Mântuitorului într-o gravă eroare judiciară.

Să spunem că ambele sisteme juridice, iudaic și roman aveau trei instanțe de judecată. Cele trei instanțe de judecată iudaice erau stabilite în funcție de mărimea localității. La Ierusalim era instanța supremă, cunoscută și sub numele de Marele Sinedriu - Sanhedrin. Marele Sinedriu era compus din 71 de judecători, care cuprindeau 23 de căpetenii ale preoților, 24 de bătrâni, 23 de scribi, plus mai-marele preoților, Caiafa.

Domnul fusese deci purtat de la Anna la Caiafa. Aceștia locuiau în același corp de clădire. Iar în curtea acestuia s-a aflat întreaga noapte Petru, împreună cu alt ucenic, probabil Ioan, așteptând să vadă ce I se întâmplă Mântuitorului.

Continuăm prezentarea „procesului” Mântuitorului, având la bază cartea Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, „Procesul Mântuitorului” (Editura Teofania, Sibiu, 2001).

Lepădarea lui Petru

Chiar de intrarea în curte, portăreașa îl întreabă pe Petru: „Nu cumva ești și tu dintre ucenicii Omului acestuia?” (In 18, 17). Iar mai târziu, când Petru era lângă foc, zice: „Și acesta era cu

El?” (Lc 22, 56). Petru s-a lepădat spunând că nu-l cunoaște pe Iisus. Îndepărtându-se, Petru a ieșit afară din curte (Mc 14, 68). O altă slujnică zice celor de față: „Și acesta era cu Iisus Nazarineanul”. Petru neagă, dar se aude primul cântat al cocoșului, pe care ucenicul nu-l ia în seamă.

Revenind în curte, cei care se încălzeau lângă foc îl aud vorbind, iar accentul îl trădează că este galilean. Cei care erau de față îi spun: „Cu adevărat și tu ești dintre ei căci și graiul tău te vădește” (Mt 26, 73; cf. Mc 14, 70). Unul dintre slujitorii arhiereului, rudă cu cel căruia Petru îi tăiasse o ureche, adaugă: „Nu te-am văzut eu pe tine în grădină, cu El?” (In 18, 26). Însăpăimântat, Petru începe să blesteme și să jure că nu-L cunoaște pe Iisus. În acest moment cântă cocoșul a doua oară (Mc 14, 72). Era probabil undeva între orele două și jumătate și trei. Tocmai atunci Iisus era scos din casa lui Caiafa. În străfulgerarea sfintei și atotpătrunzătoarei priviri a Domnului, Petru își vine în fire. Așa se face că aude cocoșul cântând a doua oară și-și aduce aminte

de spusese lui Iisus. „Înainte de a cânta de două ori cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine”. Atunci Petru „ieșind afară, a plâns cu amar” (Mc 14, 72 și loc.par.).

La Ierusalim, la 300 m de locul tradițional al palatului lui Caiafa, azi se află biserica „Sf. Petru la cântatul cocoșului”. S-a spus că aceasta ar fi singura biserică din lume ridicată spre pomenirea unui păcat. Dar ea de fapt pomeneste plânsul și pocăința lui Petru.

Batjocorirea lui Iisus

Pus în rândul răufăcătorilor, Iisus este maltrat și batjocorit: de soldați, slujitori, poate chiar de sinedriști. „Și au scuipat în obrazul Lui, bătându-L cu pumnii, iar unii, acoperindu-I fața, Îi dădeau palme zicând: proroceste-ne, Hristoase, cine este cel ce te-a lovit. Și hulindu-L, multe altele spuneau împotriva Lui” (Mt 26, 67-68; Mc 14, 65; Lc 22, 63-65). Cu aceasta se împlinesc cuvintele lui Isaia: „Spatele l-am dat spre bătaie și obrații Mei spre palmui, și fața Mea nu am ferit-o de rușinea scuipărilor” (Is 50, 6) Lectia de mare

smerenie pe care Iisus ne-o dă, tăcând în fața celor ce-L lovesc și umilesc, ne învață pe noi că trebuie să-L urmăm și să luăm asupra noastră „ocara Lui” (Evrei 13, 13).

Iisus în fața Sinedriului

Până la ziuă, Mântuitorul va fi fost închis în vreo temniță. Dis-de-dimineață se întrunește de urgență Sinedriul (Sanhedrin în ebraică), pentru a da o aparență de legalitate „procesului”, căci întrunirea din casa lui Caiafa era ilegală, procesele nu puteau avea loc nici în afara templului și nici noaptea.

Sinedriul, suprema instanță politico-religioasă a iudeilor din vremea Mântuitorului, era un fel de senat din care făceau parte șefii marilor familii preoțești (aristocrația religioasă), cărturarii (învățații sau rabinii mai vestiți) și bătrânii (aristocrația laică). Sinedriu era și curtea supremă de justiție. Pe timpul ocupației romane pierduse mai multe drepturi, printre care și cel de a condamna la moarte.

„Iar făcându-se dimineață, toți arhierii și bătrânii poporului au ținut sfat împotriva lui Iisus, ca să-l omoare” (Mt 27, 1); „Și îndată dimineața, arhierii, ținând sfat cu bătrânii, cu cărturarii și cu tot sinedriul și legând pe Iisus, L-au dus și L-au predat lui Pilat” (Mc 15, 1).

Ședința sinedriului era legală dacă erau prezenți cel puțin o treime, adică 23 de membri. După ce președintele enunța pe scurt vina acuzatului, erau audiații martorii: mai întâi ai apărării, apoi ai acuzării. Era nevoie de cel puțin două mărturii la fel. Urma rechizitoriul, apoi se vota. În cazurile capitale nu votau decât cei trecuți de 40 de ani. O sentință de achitare se publica în aceeași zi, una de condamnare, a doua zi. Judecătorii se putea răzgândi în acest ultim caz, dar numai în favoarea acuzatului.

În cazul lui Iisus nu a fost ascultat nici un martor al apărării, publicarea sentinței s-a făcut imediat etc. Evangheliștii ne lasă să înțelegem că ședința sinedriului a durat foarte puțin. O formalitate, căci ei se pun de acord asupra acuzelor pe care să I le aducă în fața lui Pilat, altele decât cele pe care ei le reținuseră ca vrednice de moarte pe care guvernatorul roman nu le-ar fi luat în seamă. Ele trebuiau să fie politice. Sau se apela la un șantaj grosolan.

Sfârșitul lui Iuda

Adânc mâhnit de hotărârea sinedriului, Iuda vrea să returneze cei de arginți arhierilor și bătrânilor, zicând: „Am greșit, vânzând sânge nevinovat.” Cu dispreț, aceștia răspund: „Ce ne privește pe noi? Tu vei vedea” (Mt 27, 4).

Atunci Iuda a aruncat arginții în templu și s-a dus și s-a spânzurat.

O, dacă Iuda, în loc să meargă la sinedriști, s-ar fi dus la Învățătorul și Domnul Său? Dacă cu lacrimi amare s-ar fi pocăit ca Petru? Cu câtă bucurie l-ar fi primit Mântuitorul și ar fi fost ca și Petru un exemplu de putere mântuitoare a pocăinței.

Cu banii aruncați de Iuda se cumpără Țarina Olarilor pentru un cimitir al străinilor, împlinindu-se astfel profețiile din Ieremia 32, 9 și Zaharia 11, 12-13: „Atunci s-a împlinit cuvântul spus de Ieremia proorocul, care zice: Și au luat cei treizeci de arginți, prețul celui prețuit, pe care l-au prețuit fiii lui Israel, și i-au dat pe Țarina Olarului după cum mi-a spus mie Domnul” (Mt. 27, 9-10).

Iisus înaintea lui Pilat

Între timp Mântuitorul a fost dus înaintea lui Ponțiu Pilat, procuratorul roman al Iudeii. Începe faza romană sau penală a procesului. „Și era dimineață”, precizează Sf. Ioan (18, 28). Ora însă nu-i împiedică pe sinedriști să-l ducă pe

Iisus la Pilat, pe de o parte știind bine că romanii se sculau de dimineață, consacrandu-și orele dimineții pentru afacerile importante, dar pe de altă parte sinedriștii au manifestat o insolentă față de Pilat pe tot cursul evenimentelor din această zi. Părintele prof. Vasile Mihoc spune: „Pilat, guvernator între anii 26 și 36, avusese deja conflicte cu șefii iudeilor și învățase să le știe de frică. O pâra a lor la bănuitorul împărat Tiberiu ar fi putut să-i fie fatală. O astfel de pâra va și determina, șase ani mai târziu, scoaterea sa din funcție. Așa se explică de ce sinedriștii nu se sfiesc a-l deranja pe Pilat la o oră matinală și a se comporta cu el cu o surprinzătoare îndrăzneală.” (Procesul Mântuitorului, p. 38)

Pretoriul

Sf. Ioan ne spune ca Iisus a fost dus „la pretoriu” (In 18, 28), adică locul unde pretorul făcea judecata, deci nu neapărat un palat de justiție. „În cazul nostru, este vorba de reședința lui Pilat. Unde se afla aceasta? Părerile sunt împărțite. Mulți savanți actuali cred că Pilat, a cărui reședință permanentă se afla de fapt la Cezareea Palestinei, când venea la Ierusalim - și făcea acest lucru mai ales la marile sărbători ale iudeilor, pentru a veghea personal la păstrarea ordinii - nu putea locui decât în palatul construit de Irod Idumeul pe Muntele Sionului, ale cărui impresionante rămășițe se văd până astăzi în apropiere de actuala Poarta Jaffa. Alții cred însă că reședința ierusalimiteană a lui Pilat

ar fi constituit-o fortăreața Antonia. Încă din Evul Mediu, tradiționala „Cale a Crucii” (Via Crucis sau Via dolorosa) apare trasată pe străduțele Ierusalimului de la fortăreața Antonia la Golgota. Între anii 1927-1932 a și fost descoperită o suprafață de circa 2500 mp din pavajul impresionant al curții acestei fortărețe, cu pietre enorme, uneori de 2 x 1,50 m și groase de 50 cm. Acesta ar fi, deci „locul pardosit cu pietre” (gr.: lithostratos), iar evreiește Gabbata, de care vorbește Sf. Ioan (19, 13).” (Procesul Mântuitorului, p.38-39)

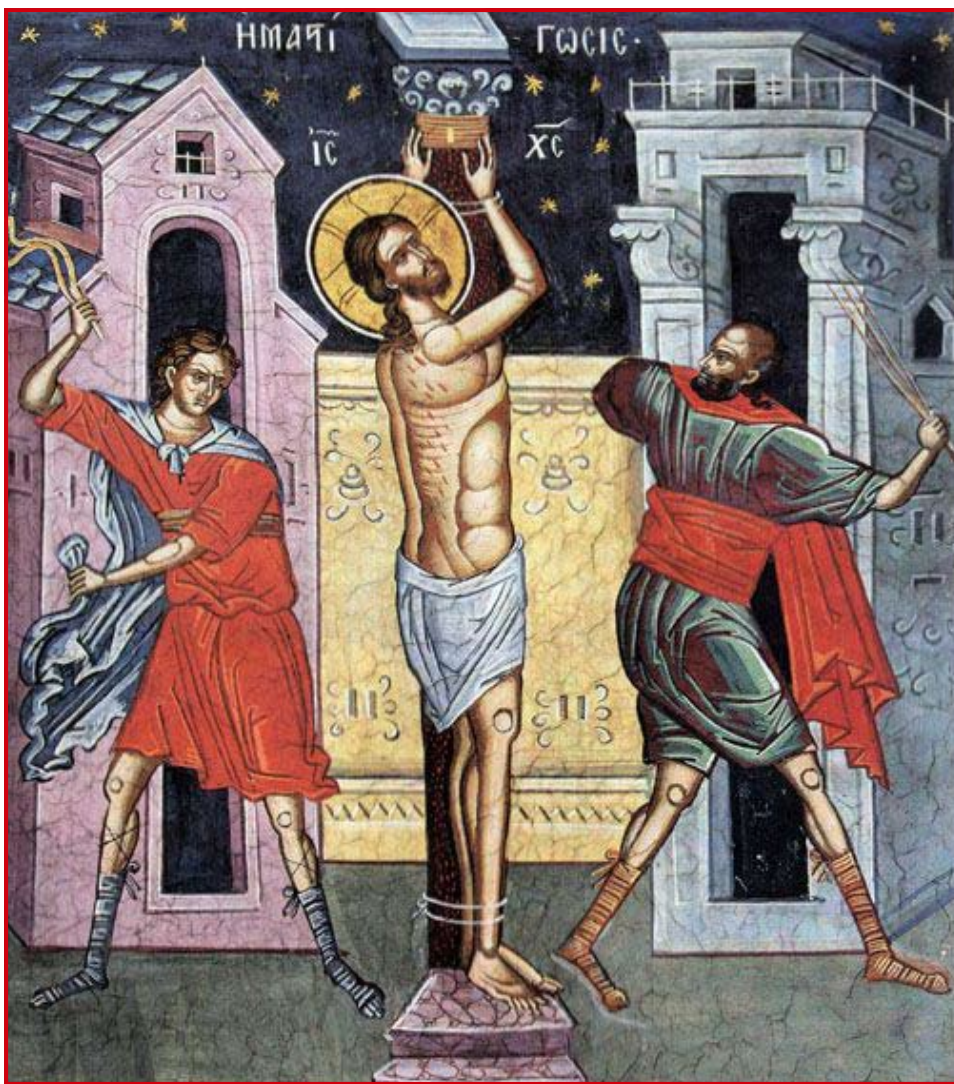
Din cele 12 evanghelii care se citesc în această seară, patru vorbesc despre vânzarea Domnului, prinderea, arestarea și „judecarea” sa. În dimineața zilei de 7 aprilie, după ce apare în fața Sinedriului într-o ședință scurtă, cu un verdict dat dinainte, Domnul este dus de evrei la Pilat.

Primul interogatoriu la Pilat

Iudeii „n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, ci să mănânce Paștile” (In 18, 28). Paștile începeau în seara zilei în care a fost judecat și răstignit Mântuitorul, nu cu o seară înainte. Iisus a prăznuit Paștile cu ucenicii Săi în seara precedentă, Mântuitorul anticipând sărbătoarea și instituind de fapt la Cina cea de taină un Paște nou, prin Sfânta Euharistie.

„Pilat, ieșind afară la iudei, îi întreabă asupra vinei acuzatului. Răspunsul impertinent al sinedriștilor urmărește să-i smulgă o cât mai rapidă confirmare a sentinței de condamnare pronunțată de ei: „Dacă Acesta n-ar fi răufăcător, nu ți L-am fi dat ție” (In 18, 30). Dacă e așa - spune Pilat, făcându-se a crede că ei nu cer decât autorizația de a judeca o cauză oarecare cu caracter religios - „luați-L voi și judecați-L după legea voastră.” Ei însă răspund: „Nouă nu ne este îngăduit să omorăm pe nimeni” (In 18, 31). Iisus trebuia, deci, să fie condamnat la moarte de guvernatorul roman și să fie executat prin răstignire, ca răzvrătitor. Evanghelistul Ioan chiar adaugă o explicație la acest ultim răspuns al sinedriștilor: „Ca să se împlinească cuvântul lui Iisus, pe care îl spusese (cf. Mt 20, 19 și loc. par.), însemnând cu ce moarte avea să moară” (In 18, 32).

Și pentru a-l convinge pe Pilat să dea o astfel de sentință, sinedriștii îi aduc lui Iisus trei grave acuze cu caracter politic, zicând: „Pe Acesta L-am găsit (1) răzvrătind neamul nostru și (2) împiedicând să dăm dajdie Cezarului și (3) zicând că El este Hristos, regele” (Lc 23, 2). Oricare dintre aceste învinuiri, singură - chiar și ultima, în înțelesul dat ei de sinedriști - ar fi fost

vrednică de moarte. Numai că toate aceste acuze erau mincinoase și nu puteau fi în nici un chip susținute.” (Procesul Mântuitorului, p. 41-42)

Pilat și-a dat seama de la început de acest lucru. Nu este interesat de controversele religioase ale iudeilor care stăteau la originea cazului de față, căci romanii nu aveau prea mult respect pentru iudei. De aceea Pilat va fi fost mai degrabă favorabil lui Iisus chiar și numai din dispreț pentru iudei.

Pilat îl întreabă: „Tu ești regele iudeilor?” Întrebarea are o intonație ușor ironică. Domnul răspunde: „De la tine însuși zici aceasta, sau alții ți-au spus despre mine?” (In 18, 33-34). Iisus nu încălcă în nici un fel legea romană. Ca Mesia, Unsul lui Dumnezeu, El este Rege, dar nu într-un înțeles politic. Iisus precizează că Împărăția Sa nu este din lumea aceasta și că El a venit în lume ca să mărturisească adevărul. „Ce este adevărul?” întreabă sceptic Pilat și pune capăt interogatoriului.

Lămurit că învinuirile pe care sinedriștii I le aduc lui Iisus sunt invenții, iese afară la iudei și spune: „Eu nu găsec în El nici o vină”. Ei însă au început să strige stăruitor că „întărită poporul, învățând prin toată Iudea,

începând din Galileea până aici” (Lc 23, 5). Atunci Pilat întreabă: „omul este galileean?” Dacă-i așa, să-L judece Irod, de sub a cărui stăpânire este. Și-L trimite pe Iisus la Irod.

Iisus înaintea lui Irod

Despre întâlnirea lui Iisus cu Irod aflăm numai de la evanghelistul Luca (23, 7-12). Irod Antipa, tetrarhul Galileii și al Pereii (4 î.H. - 39 d.H.) și era și el în Ierusalim la aceea dată, căci venise să serbeze Paștile. Era fiul nelegiuitului Irod Idumeul, iar pentru el legea dumnezeiască nu conta prea mult, dacă luăm în considerare numai faptul că trăia cu soția fratelui său, și încă aceasta nu era singura sa fărădelege (Lc 3, 19-20).

„Irod auzise multe despre Iisus și, desigur, mai ales despre minunile sale răsunătoare. Într-un prim moment a crezut chiar - bătuit de coșmaruri cum era acest ucigaș al lui Ioan Botezătorul - că Iisus n-ar fi altul decât marele prooroc înviat din morți (Mc 6, 16). Evanghelia ne spune că „Irod, văzând pe Iisus, s-a bucurat foarte” (Lc 23, 8a). Probabil că s-a bucurat mai ales văzând cu ochii săi că Iisus nu este Ioan Botezătorul. S-a bucurat apoi și pentru că auzise despre El și nădăjduia să vadă vreo minune săvârșită de El” (v. 8b). I-a

pus, deci, lui Iisus o mulțime de întrebări. Domnul însă „nu i-a răspuns nimic”, manifestându-și în acest fel disprețul profund pentru acest ticălos petrecăreț și ucigaș. Disprețul Mântuitorului pentru acest Irod se vădise și într-o altă împrejurare: atunci când Irod I-a trimis porunca de a ieși dintre hotarele stăpânirii sale, Iisus nu numai că nu s-a supus imediat, ci l-a numit „vulpe”. „Mergând - le zise Iisus trimișilor lui Irod - spuneți vulpii acesteia: «Iată, alung demoni și fac vindecări, astăzi și mâine, iar a treia zi voi sfârși»”. Ce ironie: pe tronul „leului” David sta acum o nevrednică „vulpe”! De aceea, nici nu i-a ascultat porunca, arătând că nu recunoaște autoritatea tiranului. Nici acum nu i se supune și nu-i răspunde la avalanșa de întrebări pe care i le pune Irod, cum nu răspunde nimic nici învinuirilor pe care, în fața acestuia, I le aduc „arhieriei și cărturarii” (v. 9-10).

Tăcerea lui Iisus nu trezește nici o scânteie de remușcare în inima ticăloșită a tetrarhului. Dimpotrivă, Irod râde. Râde și slugarnicul său anturaj. Și după ce această adunătură destrăbălată îl batjocorește în voie pe Iisus, Irod i-L trimite înapoi lui Pilat, nu înainte însă de a pune ca pe umerii zdrobiți de loviturii ai lui Iisus să fie aruncată o „haină strălucitoare”. Mulți tâlcuitori cred că e vorba de o tunică albă asemănătoare cu aceea pe care la Roma tribunii militari o purtau în luptă sau pe care o purtau obligatoriu candidații la alegeri (candidat vine chiar de la toga candida, adică: togă albă). Dacă e așa, în gestul lui Irod trebuie să vedem o ironie la adresa lui

Pilat: mi-ai făcut o glumă, poftim, îți răspund cu aceeași monedă. Numai că „mingea” pe care și-o trimit de la unul la altul cei doi este un nevinovat. Și amândoi sunt convingși de acest lucru. Erau însă prea obișnuiți cu încălcarea dreptății pentru ca acest lucru să mai însemne ceva pentru unul sau pentru celălalt. În orice caz, jocul le-a făcut plăcere amândurora și Evanghelia notează că, dacă înainte fuseseră dușmani, „în ziua aceea Irod și Pilat s-au făcut prieteni unul cu altul” (Lc 23, 12).” (Procesul Mântuitorului, p.45-46)

Claudia Procula. Baraba

Iisus este readus, legat și sub ploaia de injurii ale celor ce-I vor moartea cu tot dinadinsul, în pretoriu. Pilat îi anunță pe arhierii și căpeteniile poporului că nici el și nici Irod nu-L găsește pe Iisus vinovat de niciuna dintre învinuirile pe care ei I le aduc. Și adaugă Pilat, „pedepsindu-L, Îl voi elibera” (Lc 23, 13-16). Dar de ce să-L pedepsească dacă e nevinovat? Pentru că a fost la originea acestei tulburări și, desigur, pentru a oferi o satisfacție mulțimii. Pedepșa nu este însă moartea,

ci biciuirea (In 19, 1), Pilat încercând astfel să-l salveze pe Iisus. Pilat intră în tribunal și se așează pe scaunul de judecată (Mt 27, 19) pentru a pronunța sentința.

Era obiceiul ca la Paști procuratorul să le elibereze iudeilor un condamnat. Și se pare că tocmai atunci a venit la Pilat o delegație spre a-i cere respectarea acestui obicei (Mc 15, 8). În temniță se afla atunci un vinovat vestit, Baraba.

„Pilat, crezând că între Iisus și Baraba mulțimea n-ar putea nicidecum să-l aleagă pe acesta din urmă și, de fapt, nesesiizând cât de fermă era hotărârea sinedriștilor de a-L pierde pe Iisus, pronunță cele două nume. Pe care dintre cei doi să-l elibereze? Mulțimea nu răspunde imediat. Citim, printre rândurile evanghelice, o anumită ezitare în acest punct. Pilat crede că manevra sa a reușit. Dorea cu atât mai mult să-L salveze pe Iisus, cu cât, după cum ne spune prima Evanghelie, „pe când stătea Pilat în scaunul de judecată, femeia lui (Claudia Procula, după apocrifa numită Evanghelia lui Nicodim) i-a trimis acest cuvânt: «Nimic să nu faci Dreptului aceluia, că mult am suferit azi în vis pentru El»” (Mt 27, 19).

„Sinedriștii au sesizat imediat că sunt pe punctul de a scăpa situația din mână. De aceea, fără să piardă nici un moment, amestecându-se în mulțime, au început să-i sufle răspunsul. Evanghelia ne spune precis că „arhierii și bătrânii au ațâțat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă” (Mt 27, 20; cf. Mc 15, 11). Ușor de influențat, gloata a început să strige: „Pe Baraba! Pe Baraba!” Mirat, Pilat întreabă: „Dar ce voi face cu Iisus, ce se cheamă Hristos?” La care toți au răspuns: „Să fie răstignit!” Pilat își dă seama că tentativa sa a eșuat. Mai întreabă totuși: „Dar ce rău a făcut?” Ei nu fac însă altceva decât să strige și mai tare: „Răstignește-L! Răstignește-L!” (Mt 27, 21-23 și loc. par.). „Și strigătele lor au biruit”, notează Sf. Luca (23, 23).” (Procesul Mântuitorului, p.48-49) ❖

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 24-28 APRILIE 2019

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Joi 25 aprilie	07 ³⁰ -09 ³⁰ 18 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Denia celor 12 Evanghelii / Utrenia zilei de vineri
Vineri 26 aprilie	10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰ 18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ 20 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Scoateră Sfântului Epitaf și trecerea pe sub Sfânta Masă (Zi aliturgică) Denia Prohodului Domnului / Utrenia Sâmbetei Mari Procesiune în jurul bisericii
Sâmbătă 27 aprilie	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰ 08 ⁰⁰ -19 ⁰⁰ 23 ³⁰	Împărțirea copiilor Pregătirea Sfântului Paști / Curățenie în biserică Canonul Sâmbetei Mari
Duminică 28 aprilie	00 ⁰⁰ -01 ⁰⁰ 01 ⁰⁰ -03 ⁰⁰ 12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Slujba Învierii Domnului - Veniți de luați lumină! Sfânta Liturghie Vecernia Paștilor – „A doua Înviere”

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI ȘERBAN VODĂ PENTRU ANUL 2019 A FOST STABILITĂ LA 100 LEI